GEMEENTE BORNE

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Expertiseteam Vitalisering Lokale Journalistiek
T.a.v. Mevr. drs. Lydia Jongmans secretaris
Postbus 30435
2500 GK DEN HAAG

uw brief/e-mail van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending
		19uit03800	23 MEI 2019
contactpersoon		doorkiesnummer	e-mail
Mevr. M.G.A. Hulsmeijers		074-2658600	info@borne.nl
onderwerp			bijlagen
Uitnodiging werkbezoek			

Geachte Expertiseteam Vitalisering Lokale Journalistiek,

Het is algemeen bekend dat nieuwsmedia het sociale gevoel in de samenleving versterken;

- Zij houden een (lokale) gemeenschap bij elkaar door het informatieniveau en de civiele en politieke betrokkenheid van inwoners te vergroten *(informerende functie)*.
- Zij geven inwoners het gevoel dat ze ergens bij horen *(sociale functie)*.
- Maar ook wordt journalistiek, zeker met het oog op decentralisaties van verantwoordelijkheden van bestuurlijke processen, zoals bijvoorbeeld de zorg, gezien als "vierde macht" die de overheid juist moet controleren *(controlerende functie)*.

Niet voor niets is er een Mediawet die bepaalt dat lokale omroepen een Lokaal Toereikend Media-Aanbod (LMTA) dienen te verzorgen. Per gemeente wordt door het Commissariaat voor de Media aan een instelling voor lokale omroep voor telkens 5 jaar zendtijd toegewezen. De Erkenningswet verplicht gemeenten de basiskosten van lokale publieke omroepen voor hun rekening te nemen. Hiervoor ontvangen gemeenten jaarlijks een (geoormerkte) bijdrage in hun accres.

De laatste jaren is er behoorlijk veel aandacht voor de (financiële) levensvatbaarheid van de lokale omroepen in met name de kleinere gemeenten. Bundeling in streekomroepen wordt door de organisatie voor lokale omroepen NLPO, in samenwerking met de VNG, als oplossing gezien om het lokale karakter te behouden en te versterken, temeer omdat de reeds bestaande regionale omroepen zich teveel zouden richten op de grote steden.

Door de verschuiving van print naar digitaal en van betaald naar gratis nieuws krijgen ook de zogenaamde printmedia het steeds moeilijker. Lezersaantallen lopen terug, de oplages van regionale dagbladen dalen jaarlijks en vanwege bezuinigingen en reorganisaties moeten kranten door steeds minder mensen gevuld worden. In hun kielzog trekken zij de huis-aan-huisbladen met zich mee, omdat veel van die weekkranten al jaren geleden zijn overgenomen door de regionale kranten.

GEMEENTE BORNE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending
		19uit03800	23 MEI 2019

De ministerraad heeft op 7 december 2018 ingestemd met het wetsvoorstel elektronische publicaties. Doel van dit wetsvoorstel is om de toegankelijkheid van overheidspublicaties te vergroten. Dit betekent dat op termijn de verplichte publicaties van overheden niet langer in nieuwsmedia hoeven te worden gepubliceerd.
Alleen al het kabinet verwacht hierdoor jaarlijks 24 miljoen euro op advertentiekosten te besparen. Ook gemeenten en provincies en alle waterschappen zullen er, vanwege het vervallen van de wettelijke verplichting, in toenemende mate voor kiezen om bekendmakingen niet meer of beknopt in een huis-aan-huisblad te publiceren, die tendens is ook in Borne al ingezet.
Het mag duidelijk zijn dat ook deze recente ontwikkeling de kwaliteit en het voortbestaan van lokale titels verder onder druk zet.

Talrijke (ook door overheden gesteunde) journalistiekfondsen proberen al jaren om noodlijdende journalistiek te hulp te komen. Zij richten zich daarbij echter op de professionele journalistiek en stellen éénmalig of periodiek een bedrag beschikbaar dat volgens een bepaald model wordt verdeeld onder gegadigden die een gemotiveerde projectaanvraag indienen. Tot nog toe is niet gebleken dat deze facilitering van losse projecten tot een substantiële kwaliteitsverbetering c.q. structurele lokale (politieke) verslaggeving heeft geleid.

De onderhand gedateerde Mediawet dwingt de lokale omroepen tot het steken van geld in vaste kosten voor studio's, apparatuur, Buma-rechten, kantoren, auto's, kijk-en luisteronderzoek, zendmasten, overhead en techniek. Dit heeft tot gevolg dat veel overheidsgeld (subsidies) niet in journalistiek en nieuws kan worden geïnvesteerd.

In professionele mediakringen wordt overigens in zijn algemeenheid weinig waarderend gesproken over de lokale journalistiek. Er wordt veelal getwijfeld aan de relevantie en het belang om in het plaatselijke "sufferdje" te schrijven over lokale thema's. Ook de diverse fondsen willen doorgaans slechts investeren in projecten die tot primeurs kunnen leiden.

Eigenlijk wordt telkens weer voorbij gegaan aan de vraag waar in een gemeente nou werkelijk behoefte aan is. Primeurs, schandalen en scoops zijn in de regel beperkt. Maar juist hele alledaagse lokale stukjes over gemeenteraadsvergaderingen en andere thema's die buiten het dorp of de stad niemand iets interesseren, blijken nuttig. Daar willen burgers bij lokale verkiezingen hun stem op baseren.

Er was tot nog toe dan ook vrijwel geen aandacht voor de non-formele aanbieders. De zogenaamde hyperlocals. Websites met lokaal nieuws die veelal hobbymatig door niet professionele journalisten gevuld worden met artikelen over gebeurtenissen in hun eigen dorp. En dat is vreemd want onderzoekers noemen deze lokale sites 'opvallende waakhonden ' in de regio. Al in 2012 bleek uit onderzoek van het Stimuleringsfonds voor de Pers dat een Nederlandse gemeente gemiddeld 1,5 hyperlocal heeft.

GEMEENTE BORNE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending
		19uit03800	23 MEI 2019

Een aantal hyperlocals, waaronder het in onze gemeente al jaren actieve internetmedium “Borne Boeit” blijken onderhand prima in staat om het gat in de lokale nieuwsvoorziening te vullen. De verbondenheid met het dorp levert “Borne Boeit” veel sympathie op van ondernemers die de site iets gunnen en van politici en inwoners. Eigenlijk is dit initiatief een praktijkvoorbeeld van de participatiesamenleving dat gekoesterd moeten worden.

De continuïteit van dit soort innovatieve ontwikkelingen staat echter onder druk omdat het actueel houden van brede kwalitatieve stadsverslaggeving op zo´n nieuwssite uiteindelijk ook geld kost, al worden veel werkzaamheden op vrijwillige basis verricht. Daarom juich ik het als wethouder cultuur, met media in mijn portefeuille, toe dat er nu een expertiseteam het huidige medialandschap “stevig” onder de loep neemt.

In de gemeente Borne zijn twee volwaardige weekbladen (Bornse Courant en Week van Borne) , een lokale nieuwszender (RTV Borne) en de hiervoor genoemde hyperlocal (Borne Boeit) actief. Voor een kleine gemeente met 23.000 inwoners een gevarieerd medialandschap dat u wellicht van input kan voorzien om tot aanbevelingen aan het Rijk te komen voor veranderingen in de landelijke en Europese wet- en regelgeving plus de daaraan gekoppelde bekostiging met het oog op een eigentijds mediabestel, ook op lokaal niveau.

Graag nodig ik u, leden van het expertiseteam, dan ook uit voor een werkbezoek aan Borne, om met onze media te praten en te ervaren welke knelpunten en kansen zij zien. En welke mogelijkheden wij als gemeente hebben om onze inwoners hierin te faciliteren, met inachtneming van onafhankelijkheid. Ik hoop spoedig van u te horen.

Met vriendelijke groet,

Martin Velten
Wethouder Zorg, Welzijn, Wonen, Mobiliteit en Cultuur

cc: de heer Bort Koelewijn voorzitter